

Kunnanvaltuusto

Kokouskutsu**Aika** 02.11.2026 klo 14:00 -**Paikka** Kunnantalo, kulttuurisali / Teams**Käsiteltävät asiat**

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajat	4
3	Esityslistan hyväksyminen	5
4	Osavuosikatsaus 1.1. - 31.8.2026	6
5	Valtuustokauden 2025 - 2029 laaja hyvinvointikertomus	8
6	Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2027	11
7	Kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2027	13
8	Valtuutettujen esille ottamat asiat	14

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Aihio Niko	valtuutettu
	Ali-Haapala Virpi	valtuutettu
	Harju Ulla-Riitta	1. varapuheenjohtaja
	Hovila Liisa	valtuutettu
	Hylkilä Marja	valtuutettu
	Järvenoja Marko	valtuutettu
	Lintilä Mika	valtuutettu
	Lintilä Pasi	valtuutettu
	Mäki-Asiala Annika	valtuutettu
	Nurmela Hanna	valtuutettu
	Olkkola Mika	valtuutettu
	Olkkola Timo	valtuutettu
	Polso Kaija	valtuutettu
	Potila Raija	puheenjohtaja
	Rimpioja Jukka	2. varapuheenjohtaja
	Suomala Ville	valtuutettu
	Tuomainen Touko	valtuutettu
Muu	Niemelä Juho	kunnanjohtaja
	Hirvikoski Ville	pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan nähtävänäpito

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, viedään nähtäväksi viimeistään 06.11.2026 kunnan verkkosivuille.

Toholampi 28.10.2026

Raija Potila
puheenjohtaja

Kokouskutsu on julkaistu kunnan verkkosivuilla 28.10.2026 ja samassa ajassa toimitettu valtuutetuille.

1**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kv 02.11.2026

Hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston kokouskutsu lähetetään neljä päivää ennen kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Esityslista on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

Kutsu valtuuston kokoukseen 02.11.2026 klo 14.00 on julkaistu kunnan verkkosivuilla 28.10.2026 ja samana päivänä lähetetty sähköpostitse kaikille valtuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille ja kunnanjohtajalle. Esityslista liitteineen ja oheismateriaaleineen on julkaistu samana päivänä luottamushenkilöiden sähköisessä kokouspalvelussa (myös varavaltuutetuille) ja kunnan verkkosivuilla. Lisäksi valtuuston kokouksesta on ilmoitettu 28.10.2026 Keskipohjanmaa-lehdessä.

Kunnanvaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

1. Nimenhuuto läsnä olevien valtuutettujen toteamiseksi.
2. Poissa olevien valtuutettujen toteaminen sekä varavaltuutettujen kutsuminen paikalle.
3. Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.

Päätös

Kunnanvaltuusto

02.11.2026

2

Pöytäkirjantarkastajat

Kv 02.11.2026

Kokoukselle valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Marja Hylkilä ja Marko Järvenoja.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Päätös

3

Esityslistan hyväksyminen

Kv 02.11.2026

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Todetaan mahdolliset esteellisyydet.

Päätös

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 169

26.10.2026
02.11.2026

4

Osavuositarkastus 1.1. - 31.8.2026

Kh 26.10.2026 § 169

Valmistelija

Hallintojohtaja Jukka-Pekka Lähti
Taloussuunnittelija Tiina Nurmimäki

Osavuositarkastuksen tavoitteena on muodostaa tilannekuva kunnan toiminnan ja talouden kolmannesvuositoteumasta sekä antaa alustavaa tilinpäätösluonnosta kunnanhallituksen ja valtuuston arvioitavaksi.

Toholammin väkiluku oli elokuun 2026 lopussa 2723 asukasta. Nettomuuton osalta väkiluku kasvoi tammi–kesäkuussa 2026 (raportointijakson kvartaalitieto) kolmella henkilöllä. Elävänä syntyneitä oli tammi-kesäkuussa kolme lasta, luonnollinen väestömuutos –18.

Kunnan työttömyysaste elokuun 2026 lopussa oli 8,2 %. Prosenttiosuus oli liki sama kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana (8,1 %), mutta selvästi alle maakunnallisen (8,9 %) ja valtakunnallisen (12,0 %) keskiarvon.

Elokuun lopussa toimintatuottojen toteuma oli 63 %, menojen 60 %. Toimintakate oli 51 %. Mukana kertyneissä ovat lautakunnat. Käyttötalouden nettototeuma oli 53 %.

Kirjanpidon mukainen tuloslaskelma 31.8.2026 on 1 809 483 euroa ylijäämäinen (ilman lomitusta 956 606 eur). Myyntituloissa ja avustustuloissa on ennakoon tulleita eriä, jotka sisältyvät tulokseen. Valtionosuudet ja verotulot ovat toteutuneet 39 511 euroa yli budjetoidun.

Esityslistan oheismateriaalina toimitetaan osavuositarkastus ajalta 1.1.–31.8.2026. Aineisto sisältää työllisyyskatsauksen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi osavuositarkastuksen ajalta 1.1. - 31.8.2026 ja saattaa sen edelleen tiedoksi valtuustolle. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Tämän pykälän aikana asiantuntijoina olivat kuultavina;
Lomituspalvelujohtaja Sanna Niemi 17.18-17.35.
Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski klo 17.18-18.10.
Tekninen johtaja Mikko Polet klo 17.18-18.10.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 169

26.10.2026
02.11.2026

Asiantuntijat poistuivat ennen päätöksentekoa.

Kv 02.11.2026
144/02.02.02/2026

Osavuositarkastus esityslistan oheismateriaalina.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus saattaa osavuositarkastuksen 1.1. - 31.8.2026 tiedoksi valtuustolle.

Päätös

Sivistyslautakunta	§ 89	09.09.2026
Kunnanhallitus	§ 170	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		02.11.2026

5

Valtuustokauden 2025 - 2029 laaja hyvinvointikertomus

SivL 09.09.2026 § 89

Valmistelija

sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Kuntalain mukaan kuntien tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kuntastrategiassa on huomioitava kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Sote-järjestämislain mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain ja kerran valtuustokaudessa on valmistettava laajempi hyvinvointikertomus sekä suunnitelma terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä.

Kunnassa tulee nimetä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä vastaava taho, joka Toholammilla on sivistyslautakunta. Kunnan eri viranomaisten sekä hyvinvointialueen tulee tehdä yhteistyötä kansalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tulee antaa tiedoksi hyvinvointialueelle sekä julkaista kunnan verkkosivuilla.

Valtuustokauden 2025 – 2029 laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on päätetty valmistella kahdessa osassa. Ensin on valmistunut pääosin sivistys- ja hallinto-osaston yhteistyönä kesän 2026 aikana laaja hyvinvointikertomus, joka kuvaa asukkaiden hyvinvoinnin nykytilaa ja kehitystä pääasiassa tilastotietojen avulla sekä arvioi edellisen valtuustokauden laajaan hyvinvointisuunnitelmaan kirjattujen hyvinvointilupausten toteutumista.

Kertomus toimii siten valmisteluasiakirjana valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman laadinnassa. Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan syksyn 2026 aikana hyödyntäen kunnankirjaston demokratia- ja osallisuushanketta, joka toteuttaa kuntalaisillan suunnitelman keskeisten tavoitteiden muodostamiseksi. Myös kunnan luottamushenkilöillä on mahdollisuus osallistua asukasiltaan sekä muutoin ottaa osaa suunnitelman valmisteluun. Ennen suunnitelman käsittelyä pyydetään myös lausunnot kunnan vaikuttamistoimielimiltä kuten nuorisovaltuustolta sekä vanhus- ja vammaisneuvostolta. Myös hyvinvointialueen hyte-työn asiantuntijoilta pyydetään lausunto suunnitelmaluonnoksesta.

Hyvinvointisuunnitelma tuodaan sivistyslautakunnan ja kunnanhallituksen kautta valtuuston päätettäväksi. Kunnan verkkosivuilla julkaistavaan valtuustokauden 2025 – 2029 laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan yhdistetään siten kahdessa eri vaiheessa valmistuneet asiakirjat.

Kertomuksen laadinnassa on hyödynnetty Kuntamaiseman sähköistä hyte-työkalua, josta moni tilasto on saatu. Lisäksi on hyödynnetty myös Tilastokeskuksen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä valtakunnallisten MOVE-mittausten tuottamaa tilastotietoa.

Sivistyslautakunta	§ 89	09.09.2026
Kunnanhallitus	§ 170	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		02.11.2026

Laadittu hyvinvointikertomus on esityslistan liitteenä.

Esittelijä Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että valtuustokaudelle 2025 - 2029 laadittu laaja hyvinvointikertomus viedään kunnanvaltuustolle käsiteltäksi.

Käsittely kokouksessa Merkittiin, että alakoulujen rehtori Leea Piispanen ja lukion ja yläkoulun rehtori Jussi Peltokangas toimivat kokouksessa asiantuntijoina tässä asiassa ennen päätöksentekoa klo 18.40 - 19.35.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kh 26.10.2026 § 170

Esittelijä Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy valtuustokaudelle 2025 - 2029 laaditun laajan hyvinvointikertomuksen. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Kunnanhallitus päätti yksimielisesti: 1. Lisätä sivulle 16 lauseen "Lampin halli tarjoaa tasokkaat edellytykset monien sisälajien harrastamiseen. Lisäksi kunnasta löytyy kuntorata, kuntoportaat, uimahalli, ampumarata, useita kenttien palloilulajien harrastamiseen, latuja, luistelukenttiä ja jääkiekko-kaukaloita, frisbeegolfratoja ja kuntosaleja." jälkeen lauseen: "Kattava kunnan ylläpitämä liikuntapaikkaverkosto ulottuu myös keskustan ulkopuolelle, ja monipuolisia harrastusmahdollisuuksia löytyykin eri kyliltä." 2. Esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy valtuustokaudelle 2025 - 2029 laaditun laajan hyvinvointikertomuksen.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa

Asiantuntijana oli kuultavana sivistysjohtaja Ville Hirvikoski klo 18.12-18.43 ja poistui ennen päätöksentekoa.

Kokouksessa pidettiin tauko tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen 18.45-18.49.

Sivistyslautakunta	§ 89	09.09.2026
Kunnanhallitus	§ 170	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		02.11.2026

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto hyväksyy valtuustokaudelle 2025-2029 laaditun laajan hyvinvointikertomuksen.

Päätös

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 173

26.10.2026
02.11.2026

6**Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2027**

Kh 26.10.2026 § 173

Valmistelija

Hallintojohtaja Jukka-Pekka Lähti, p. 0401505202

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Verotusmenettelystä annetun lain (1995/1558) 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa seuraavan vuoden veroprosentit Verohallinnolle viimeistään edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Vuodelle 2027 tuloveroprosentti tulee esittää kymmenyksen tarkkuudella.

Kunnan tuloverotuksen tuloarvio määräytyy verotettavien tulojen yhteismäärän arvion ja tuloveroprosentin mukaan. Talousarviovuoden 2027 verotuloa arvioitaessa otetaan huomioon aikaisemmilta vuosilta kertyvät erät ja arvio tulevan vuoden verotettavasta tulosta. Vuodelle 2027 kuntien kustannuskehitykseen vaikuttavat merkittävästi mm. työllisyystilanne, valtakunnalliset palkkojen korotukset, yleinen kustannustason kehitys sekä erinäiset sopimusten hinnantarkistukset.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Vuonna 2026 Toholammin kunnan tuloveroprosentti on ollut 9,90, ja ympäristökuntien veroprosentit seuraavat: Veteli 9,80, Kaustinen 9,90, Lestijärvi 9,40 ja Kannus 9,70.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle vuoden 2027 tuloveroprosentiksi 9,90. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Kv 02.11.2026
173/02.03.01.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2027 tuloveroprosentiksi 9,90.

Päätös

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 174

26.10.2026
02.11.2026

7**Kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2027**

Kh 26.10.2026 § 174

Valmistelija

Hallintojohtaja Jukka-Pekka Lätti, p. 0401505202

Kuntalain 111 §:n mukaan kunnanvaltuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön kiinteistöverolain (654/1992) 15 §:n mukaisesta arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrittää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrittään prosentin sadasosan tarkkuudella.

Verohallinnolle kiinteistöveroprosentit on ilmoitettava sähköisellä ilmoituksella viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kiinteistöverolain mukaiset vaihteluvälit kunnan päättämälle kiinteistöveroprosentille vuonna 2027 ovat seuraavat:

Yleinen kiinteistövero 0,93 - 2,00 %
Vakituinen asuinrakennus 0,41 - 1,00 %
Muut asuinrakennukset 0,93 - 2,00 %
Rakentamattomat rakennuspaikat 2,00 - 6,00 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero 1,30 – 2,00 %

Kiinteistöverolain 13 a §:ssä säädetyillä perusteilla voidaan määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti edellä mainittua alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Näiden kiinteistöjen kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %. Kunta ei päättää siitä, kehenkä verovelvolliseen kiinteistöverolain 12 a §:n ja 13 a §:n mukaisia kiinteistöveroprosentteja sovelletaan, vaan päätökset niistä tekee verottaja.

Kunta voi määrätä erikseen veroprosentin, jota sovelletaan voimailaitokseen sekä voimailaitokseen kuuluiin rakennuksiin ja rakennelmiin. Voimailaitosten veroprosentin yläraja on 3,10.

Toholammin kunnassa kiinteistöveroa on peritty vuonna 2026 seuraavasti:

- yleinen veroprosentti 1,00 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,65 %
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,10 %
- rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 2,90 %

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 174

26.10.2026
02.11.2026

- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- voimalaitosten veroprosentti 3,10 %.
- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle vuoden 2027 kiinteistöveroprosenteiksi seuraavia:

- yleinen veroprosentti 1,00 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,65 %
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,10 %
- rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 2,90 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- voimalaitosten veroprosentti 3,10 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Kv 02.11.2026
173/02.03.01.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2027 kiinteistöveroprosenteiksi seuraavia:

- yleinen veroprosentti 1,00 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,65 %
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,10 %
- rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 2,90 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- voimalaitosten veroprosentti 3,10 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %.

Päätös

Kunnanvaltuusto

02.11.2026

8

Valtuutettujen esille ottamat asiat

Kv 02.11.2026

Mahdolliset valtuutettujen jättämät valtuustoaloitteet.

Päätös